

PROGRAM STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

Nazwa studiów podyplomowych: **Studia Podyplomowe w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego**

Obowiązuje od roku akademickiego: 2022/2023

Część I INFORMACJE OGÓLNE

1. Nazwa jednostki prowadzącej kształcenie: Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku
2. Ogólne cele kształcenia:
Studia podyplomowe w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego mają na celu przygotowanie absolwenta do pracy jako lektor języka polskiego jako obcego; wyposażenie go w wiedzę i kwalifikacje niezbędne do wykonywania tego zawodu. Studia podyplomowe w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego przygotowują do pracy w szkołach, a także w prywatnych i państwowych instytucjach, które zajmują się organizacją kursów języka polskiego jako obcego oraz doradztwem metodycznym. Program studiów zapewnia też doskonalenie posiadanych już umiejętności w zakresie filologii polskiej lub obcej nabytych w ramach studiów filologicznych.
3. Umiejscowienie studiów w dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty uczenia się:
językoznawstwo, literaturoznawstwo
profil kształcenia – ogólnoakademicki
4. Wskazanie, w jaki sposób w procesie definiowania efektów uczenia się uwzględniono zapotrzebowanie otoczenia społeczno-gospodarczego: W procesie definiowania efektów uczenia się uwzględniono zapotrzebowanie otoczenia społeczno-gospodarczego poprzez konsultacje oraz rozmowy z dyrektorami szkół, departamentem do spraw uchodźców, strażą graniczną oraz urzędem pracy. Nabyta wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne mają umożliwić absolwentom

podniesienie kwalifikacji, które mogą wpłynąć na jakość wykonywanej pracy, a także na znalezienie zatrudnienia w instytucjach działających w sferze edukacji.

5. Liczba semestrów: dwa semestry. Zajęcia będą się odbywać w formie zdalnej lub stacjonarnej.
6. Łączna liczba punktów ECTS umożliwiająca ukończenie studiów podyplomowych: 31
7. Łączna liczba godzin zajęć na studiach podyplomowych: 292
8. Wymagania wstępne (*oczekiwane kompetencje kandydata*): Dyplom ukończenia studiów wyższych drugiego stopnia na kierunkach z obszaru nauk filologicznych z poświadczeniem uprawnień nauczycielskich.
9. Kwalifikacje nadawane po ukończeniu studiów podyplomowych na poziomie: 7
10. Zaopiniowano na Radzie Wydziału Filologicznego w dniu 1.06.2022 r.

Część II EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol opisu charakterystyk II stopnia	Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się
WIEDZA, absolwent zna i rozumie:		
P7S_WG	SP7_WG1	w pogłębionym stopniu zna zagadnienia z zakresu nauczania języka polskiego jako obcego w różnych grupach wiekowych
	SP7_WG2	w pogłębionym stopniu zna terminologię i metodologię z zakresu studiowanej dyscypliny
	SP7_WG3	w pogłębionym stopniu zna i rozumie specyfikę pomiaru wyników kształcenia języka polskiego jako obcego według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego i wytycznych krajowych, w szczególności dotyczącą egzaminów certyfikowanych z języka polskiego jako obcego
	SP7_WG4	w pogłębionym zakresie zna najnowsze podręczniki, materiały dydaktyczne z zakresu nauczania języka polskiego jako obcego
	SP7_WG5	w pogłębionym stopniu zna wszystkie podsystemy gramatyczne

		polszczyzny (fonetykę, morfologię, fleksję, słowotwórstwo, składnię oraz leksykę)
	SP7_WG6	w pogłębionym stopniu zna literaturę polską w tym procesy historycznoliterackie (rodzaje, gatunki literackie oraz reprezentantów poszczególnych epok historycznoliterackich)
	SP7_WG7	w pogłębionym stopniu posiada wiedzę z zakresu historii Polski
P7S_WK	SP7_WK1	w pogłębionym stopniu posiada wiedzę o instytucjach kultury polskiej i orientację we współczesnym życiu kulturalnym i obyczajowym
	SP7_WK2	zna przepisy prawne w dziedzinie BHP oraz zasady korzystania z infrastruktury UwB.
UMIEJĘTNOŚCI, absolwent potrafi:		
P7S_UW	SP7_UW1	wyszukać, selekcjonować i integrować informacje, teksty, podręczniki i inne pomoce naukowe dotyczące metod i technik nauczania i uczenia się języka polskiego jako obcego
	SP7_UW2	dokonywać krytycznego osądu podręczników i innych pomocy naukowych dotyczących metod i technik nauczania i uczenia się języka polskiego jako obcego
	SP7_UW3	przeprowadzić krytyczną analizę różnych wytworów kultury i wykorzystać je w procesie dydaktycznym
	SP7_UW4	sprawnie posługiwać się zasobami internetowymi
P7S_UK	SP7_UK1	komunikować się na różne tematy i zagadnienia z zakresu glottodydaktyki; posługiwać się różnymi kanałami i technikami komunikacyjnymi (w tym środkami komunikacji elektronicznej)
P7S_UO	SP7_UO1	kierować procesami uczenia się / nauczania
	SP7_UO2	inspirować, planować i organizować proces uczenia się / nauczania innych osób
P7S_UU	SP7_UU1	samodzielnie nabywać wiedzę i umiejętności z zakresu

		glottodydaktyki
KOMPETENCJE SPOŁECZNE, absolwent jest gotów do:		
P7S_KK	SP7_KK1	podjęcia analizy własnych działań dydaktycznych oraz wskazania obszaru wymagającego modyfikacji
	SP7_KK2	poszukiwania możliwości korygowania nieprawidłowych działań dydaktycznych oraz optymalnych w danym kontekście rozwiązań praktycznych
	SP7_KK3	ciągłego doskonalenia swoich umiejętności i rozwijania wiedzy oraz dostosowywania kompetencji do wymagań dynamicznie zmieniającego się środowiska pracy nauczyciela języka polskiego jako obcego
P7S_KO	SP7_KO1	dbania o poprawność języka w swoim środowisku społecznym i zawodowym
	SP7_KO2	respektowania normy etyki zawodowej
P7S_KR	SP7_KR1	współpracy z opiekunami praktyk zawodowych w celu poszerzenia swojego warsztatu zawodowego nauczyciela języka polskiego jako obcego

Objaśnienia oznaczeń:

P7 – poziom PRK

S – charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego

W – wiedza	G – głębia i zakres
	K – kontekst
U – umiejętności	W – wykorzystanie wiedzy
	K – komunikowanie się
	O – organizacja pracy
	U – uczenie się
K – kompetencje społeczne	K – krytyczna ocena

	O – odpowiedzialność
	R – rola zawodowa

Część III OPIS PROCESU PROWADZĄCEGO DO UZYSKANIA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

a) Treści programowe zajęć

Nazwa zajęć	Symbole efektów uczenia się	Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Bezpieczne i higieniczne warunki kształcenia - szkolenie	SP7_WK2	Przepisy prawne w dziedzinie BHP. Zasady korzystania z infrastruktury UwB. Zagrożenia wypadkowe i zagrożenia dla zdrowia mogące wystąpić w środowisku Uczelni. Profilaktyczna opieka lekarska i zasady jej sprawowania w stosunku do osób podlegających kształceniu. Ochrona przeciwpożarowa.
Praktyczna gramatyka języka polskiego	SP7_WG2, SP7_WG5, SP7_KO1	Pogłębienie wiedzy z zakresu systemu gramatycznego języka polskiego, w szczególności każdego z podsystemów językowych (fonetyka, morfologia, leksyka, fleksja, składnia).
Metodyka nauczania sprawności językowych (receptywnych i produktywnych)	SP7_WG1, SP7_WG2, SP7_WG5, SP7_UW1, SP7_UW2, SP7_UK1, SP7_UO1, SP7_UU1	Przedmiotem zajęć są teoretyczne i praktyczne problemy rozwijania sprawności językowych (receptywnych i produktywnych) w procesie nauczania języka polskiego jako obcego. W trakcie zajęć zostaną omówione następujące zagadnienia: pojęcie sprawności językowej; sprawność słuchania ze zrozumieniem (metody i techniki nauczania rozumienia ze słuchu, typologia ćwiczeń standardowych, dobór tekstów do ćwiczeń a techniki nauczania, samodzielne konstruowanie ćwiczeń); sprawność mówienia (metody i techniki nauczania mówienia, typologia ćwiczeń standardowych, rozwijanie sprawności mówienia na poziomach nauczania [od A1 do C2], łączenie nauczania sprawności mówienia z nauczaniem leksyki,

		<p>samodzielne konstruowanie ćwiczeń); sprawność czytania ze zrozumieniem (metody i techniki nauczania czytania globalnego, selektywnego i szczegółowego, typologia ćwiczeń standardowych, techniki niestandardowe, samodzielne konstruowanie ćwiczeń); sprawność pisania (metody i techniki nauczania pisania, typologia ćwiczeń standardowych, sprawdzanie prac cudzoziemców, sprawność pisania a weryfikacja znajomości języka, samodzielne konstruowanie ćwiczeń); integracja zagadnień w obrębie nauczania poszczególnych sprawności językowych; ocenianie sprawności językowych (receptywnych i produktywnych).</p>
Rozwijanie świadomości kulturowej w kontekście historycznym	SP7_WG6, SP7_WG7, SP7_UK1, SP7_UW3, SP7_KK3, SP7_UO1	<p>Celem zajęć jest opanowanie sposobów wykorzystania elementów historii i kultury polskiej w kształceniu obcokrajowców; metod tworzenia materiałów glottodydaktycznych z artefaktów polskiej kultury wysokiej i popularnej.</p>
Literatura w nauczaniu języka polskiego jako obcego	SP7_WG6, SP7_WG7, SP7_WK1, SP7_UW3, SP7_KK3	<p>Przedmiot ma przygotować uczestników studiów podyplomowych do wykorzystywania dzieł literackich w nauczaniu języka polskiego jako obcego. Różnorodnej, różnogatunkowej i wielowymiarowej literatury efektywnie mogą wspierać uczenie się języka.</p>
Nowoczesne technologie w nauczaniu języka polskiego jako obcego	SP7_UW4, SP7_UK1, SP7_KK3	<p>Podstawowym celem zajęć jest przygotowanie uczestników studiów podyplomowych do pracy z obcokrajowcami z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Tym samym omawiany materiał oscyluje wokół kilku bloków problemowych: teoretyczne podstawy wykorzystywania nowoczesnych technologii w nauczaniu; programy komputerowe służące albo bezpośrednio (mowa tu o zintegrowanych aplikacjach służących do nauczania języka polskiego jako obcego), albo pośrednio (w wypadku programów, które można skonfigurować do pracy z obcokrajowcami) nauczaniu języka polskiego jako obcego; zasoby sieci globalnej m.in. na platformy edukacyjne, w ramach</p>

		których można organizować proces kształcenia; przygotowywanie prezentacji multimedialnych.
Planowanie lekcji języka polskiego jak obcego	SP7_WG1, SP7_WG2, SP7_WG4, SP7_UW1, SP7_UW2, SP7_UW3, SP7_UW4, SP7_UK1, SP7_UO1, SP7_UO2, SP7_UU1, SP7_KK1, SP7_KK2, SP7_KK3, SP7_KO1, SP7_KO2	Zajęcia mają na celu przedstawienie programów nauczania na poziomach zaawansowania A1 – C2, prezentację metod i technik pracy wspierających rozwijanie wszystkich kompetencji oraz sprawności i przedstawienie podstawowych zagadnień teoretycznych związanych z uczeniem się języka polskiego jako obcego. Uczestnicy studiów podyplomowych będą planować zajęcia online i offline oraz dobierać ćwiczenia. W trakcie zajęć zostaną poruszone następujące zagadnienia: konstruowanie programu nauczania (ustalenie zakresu tematycznego, porządkowanie materiału leksykalnego i gramatycznego, określanie celów, liczba godz. etc.) poziomy nauczania A1 – C2, nauczania podsystemów języka zależnie od poziomu nauczania; przegląd podręczników i stron www do nauki języka polskiego jako obcego dla poziomów A1 – C2; planowanie zajęć jpjo - tworzenie konspektu lekcji z uwzględnieniem faz lekcyjnych, określanie celów lekcji, dobór form i technik pracy, przygotowywanie kart pracy, ćwiczeń itp. pomocy/środków dydaktycznych.
Dobór i adaptacja materiałów dydaktycznych	SP7_WG1, SP7_WG2, SP7_WG4, SP7_UW1, SP7_UW2, SP7_UW3, SP7_UW4, SP7_UK1, SP7_UO1, SP7_UO2, SP7_UU1, SP7_KK1, SP7_KK2, SP7_KK3, SP7_KO1, SP7_KO2	W trakcie zajęć zostaną omówione zagadnienia związane z programem nauczania języka polskiego jako obcego – tworzenie i modyfikacja, analiza podręczników, zagadnienia związane z projektowaniem zadań językowych, warsztat pracy nauczyciela, ocena i adaptacja materiałów dla poszczególnych grup.

Uczeń zdolny i uczeń ze szczególnymi potrzebami na lekcji języka obcego	SP7_WG1, SP7_WG4, SP7_UW1, SP7_UW2, SP7_UW4, SP7_UK1, SP7_WG3	Zajęcia poświęcone będą metodom pracy z uczniem zdolnym oraz uczniem ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi. Omówione zostaną techniki pracy z uczniem dyslektycznym, dysgraficznym, niedowidzącym, niedosłyszącym, autystycznym, z zespołem ADHD oraz praca z uczniem uzdolnionym.
System certyfikacji języka polskiego jako obcego	SP7_WG1, SP7_WG4, SP7_UW1, SP7_UW2	Zajęcia poświęcone będą zapoznaniu uczestników studiów podyplomowych z systemem certyfikacji języka polskiego jako obcego. Omówione zostaną umiejętności językowe dla poszczególnych poziomów zaawansowania w zakresie sprawności receptywnych oraz produktywnych. Uczestnicy studiów podyplomowych poznają typy zadań testowych w testowaniu znajomości języka polskiego jako obcego (zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego).
Techniki aktywizujące	SP7_WG1, SP7_WG2, SP7_UW1, SP7_UW2, SP7_UK1, SP7_UK1, SP7_UO1	Celem zajęć jest przekazanie uczestnikom studiów podyplomowych wiedzy na temat technik aktywizujących oraz uświadomienie im roli i znaczenia tej wiedzy w procesie kształcenia. Uczestnicy studiów podyplomowych poznają metody, strategie i techniki pracy pomocne w organizowaniu i przeprowadzaniu własnego procesu uczenia się, a także dowiedzą się, co oznacza pojęcie multisensoryczności w nauczaniu języków obcych i dlaczego aktywizowanie wszystkich zmysłów jest korzystne, a nawet konieczne w organizowaniu procesu uczenia się. Zapoznają się z licznymi technikami wielozmysłowymi i aktywizującymi ucznia tak by potrafili używać ich w pracy nauczyciela języka polskiego jako obcego.
Testowanie i ocenianie w nauczaniu języka polskiego jako obcego	SP7_WG3, SP7_WG5, SP7_KK1, SP7_KK3	Zagadnienia poruszane w trakcie zajęć: klasyfikacja testów, kryteria poprawności testu, ewaluacja, typy zadań testowych w testowaniu znajomości języka polskiego jako obcego, uwzględniające poszczególne sprawności językowe (receptywne i produktywne).

Nauczanie obcokrajowców w różnych grupach wiekowych	SP7_WG1, SP7_WG2, SP7_UW3, SP7_UK1, SP7_KK1, SP7_KK3, SP7_KO1	Zagadnienia poruszane w trakcie zajęć: techniki nauczania języka polskiego jako obcego małych dzieci oraz osób starszych (podstawy glottogeragogiki), nauczanie języka specjalistycznego.
Metodyka nauczania komponentów językowych (wymowa, pisownia, gramatyka, słownictwo)	SP7_WG1, P7_WG2, SP7_WG5, P7_UW1, SP7_UW2, P7_UK1, SP7_UO1, SP7_UU1	Zagadnienia poruszane w trakcie zajęć: techniki nauczania wymowy, pisowni i gramatyki; słowniki użyteczne w nauczaniu języka polskiego jako obcego, gramatyka pedagogiczna a gramatyka naukowa, ortografia w nauczaniu języka polskiego jako obcego.
Praktyki	SP7_UW1, SP7_UW2, SP7_KK1, SP7_KK2, SP7_KK3, SP7_KR1	Przedmiot o charakterze praktycznym. Jego celem jest nabycie przez uczestnika studiów podyplomowych m.in. umiejętności: planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć; prowadzenia obserwacji zajęć wraz z odpowiednią dokumentacją; analizy pracy nauczyciela i uczniów podczas wspólnego omawiania lekcji przez opiekunów praktyk i uczestników studiów podyplomowych; analizowania pracy własnej i jej efektów oraz pracy uczniów (indywidualnej, grupowej i zbiorowej); kształcenie umiejętności przygotowywania nauczyciela do lekcji według planu metodycznego i wzorów podanych podczas zajęć na uczelni; kształcenie umiejętności przeprowadzania lekcji według scenariusza i konspektu; kształcenie umiejętności interakcyjnych w czasie lekcji.

b) Wymiar, zasady i forma odbywania praktyk zawodowych oraz liczba punktów ETCS, jaką uczestnik studiów podyplomowych musi uzyskać w ramach tych praktyk, jeżeli program studiów podyplomowych przewiduje realizację praktyk.

Celem praktyk jest uzupełnienie (i weryfikacja) wiedzy nabytej przez uczestników podczas studiów oraz rozwinięcie umiejętności praktycznego z niej korzystania. Praktykant poznaje strukturę organizacyjną i mechanizmy funkcjonowania instytucji oświatowych, doskonali umiejętności niezbędne w przyszłej pracy zawodowej, w tym m.in. umiejętności organizacyjne, pracę w zespole,

nawiązywania kontaktów. Przygotowuje się do samodzielności i odpowiedzialności traktowania powierzonych zadań.

Formy odbywania praktyk: na mocy Umowy o praktykach uczestnik nieodpłatnie wykonuje zadania, realizując efekty uczenia się. Jako ekwiwalent praktyk mogą zostać potraktowane inne formy aktywności uczestnika studiów podyplomowych: praktyka zawodowa związana z kierunkiem studiów – zatrudnienie na podstawie stosunku pracy oraz umów cywilnoprawnych; uczestnictwo w stażach; wolontariat w instytucji publicznej lub organizacji pozarządowej, umożliwiający realizację efektów uczenia się zgodnych z założeniami praktyk.

Zasady odbywania praktyk: instytucja przyjmująca wyznacza opiekuna praktyk, jego zadania regulują wewnętrzne ustalenia instytucji; zakres czynności wykonywanych przez uczestnika w ramach odbywanych praktyk określa przedstawiciel instytucji, w której praktyki są organizowane. W pozostałych kwestiach uczestnik studiów podyplomowych podlega przepisom prawnym regulującym dyscyplinę pracy w instytucji.

Liczba punktów ETCS, jaką uczestnik studiów podyplomowych musi uzyskać w ramach praktyk: 9

c) Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez uczestnika studiów podyplomowych w trakcie całego cyklu kształcenia:

Nazwa zajęć	Sposób weryfikacji i oceny efektów uczenia się
1. Bezpieczne i higieniczne warunki kształcenia - szkolenie	uczestnictwo w szkoleniu, zaliczenie bez oceny
2. Praktyczna gramatyka języka polskiego	Egzamin
3. Metodyka nauczania komponentów językowych (wymowa, pisownia, gramatyka, słownictwo)	Egzamin
4. Metodyka nauczania sprawności językowych (receptywnych i produktywnych)	Egzamin
5. Rozwijanie świadomości w kontekście historycznym	Egzamin
6. Literatura w nauczaniu języka polskiego jako obcego	Egzamin
7. Nowoczesne technologie w nauczaniu języka polskiego jako obcego	zaliczenie na ocenę
8. Testowanie i ocenianie w nauczaniu języka polskiego jako obcego	zaliczenie na ocenę
9. Nauczanie obcokrajowców w różnych grupach wiekowych	Egzamin
10. Planowanie lekcji języka polskiego jako obcego	zaliczenie na ocenę

11. Dobór i adaptacja materiałów dydaktycznych	zaliczenie na ocenę
12. Uczeń zdolny i uczeń ze szczególnymi potrzebami na lekcji języka obcego	zaliczenie na ocenę
13. System certyfikacji języka polskiego jako obcego	zaliczenie na ocenę
14. Techniki aktywizujące	zaliczenie na ocenę
15. Przygotowanie pracy dyplomowej	zaliczenie na ocenę
16. Praktyki	zaliczenie na ocenę

Zakres i forma egzaminów będą określone w sylabusach zajęć.

d) Warunki ukończenia studiów podyplomowych oraz sposób określenia wyniku studiów podyplomowych na świadectwie ukończenia studiów podyplomowych.

Uzyskanie zaliczeń i zdanie egzaminów przewidywanych w programie studiów podyplomowych. Przygotowanie zestawu sześciu samodzielnie opracowanych scenariuszy lekcji (z których trzy zostały użyte przez uczestnika w pracy dydaktycznej), zawierających charakterystykę nauczanej grupy, komentarze i refleksje odautorskie. Na świadectwie ukończenia studiów podyplomowych ostateczny wynik ukończenia studiów określany jest przez wpisanie oceny, zgodnie z Regulaminem Studiów podyplomowych.

Część III Opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się

a) Harmonogram realizacji programu Studiów Podyplomowych w zakresie nauczania języka polskiego jako obcego obowiązujący od roku 2022/2023

L.P.	NAZWA ZAJĘĆ	KOD ZAJĘĆ USOS	Punkty ECTS	Egz./ Zal./ Zal. na ocenę	Liczba godzin zajęć						
					Razem	Wykłady	Ćwiczenia	Konwersatoria	Laboratoria	Seminaria	Zajęcia terenowe
1	Bezpieczne i higieniczne warunki kształcenia - szkolenie			zaliczenie	2	2					

2	Praktyczna gramatyka języka polskiego		4	Egzamin	28	10	18				
3	Metodyka nauczania komponentów językowych (wymowa, pisownia, gramatyka, słownictwo)		2	Egzamin	12		12				
4	Metodyka nauczania sprawności językowych (receptywnych i produktywnych)		2	Egzamin	20		20				
5	Rozwijanie świadomości kulturowej w kontekście historycznym		2	Egzamin	22	6	16				
6	Literatura w nauczaniu języka polskiego jako obcego		2	Egzamin	22	6	16				
7	Nowoczesne technologie w nauczaniu języka polskiego jako obcego		1	Zaliczenie	14		14				
8	Testowanie i ocenianie w nauczaniu języka polskiego jako obcego		2	Zaliczenie	16		16				
9	Nauczanie obcokrajowców w różnych grupach wiekowych		2	Egzamin	26	6	20				
10	Planowanie lekcji języka polskiego jak obcego		1	Zaliczenie	8		8				
11	Dobór i adaptacja materiałów dydaktycznych		1	Zaliczenie	8		8				
12	Uczeń zdolny i uczeń ze szczególnymi potrzebami na lekcji języka obcego		1	Zaliczenie	8		8				
13	System certyfikacji języka polskiego jako obcego		1	Zaliczenie	8		8				
14	Techniki aktywizujące		1	Zaliczenie	8		8				
15	Praktyki		9	Zaliczenie	90		90				
	OGÓŁEM		31		292	30	262				